

Илияна Йотова удостои с плакет на вицепрезидента Български детски хор и училище „Гергана“ в Ню Йорк. Тя гостува на концерт-спектакъл „Дойдох! Излях! Победих!“ на Класа по музикален театър в НАТФИЗ, където учениците представиха оригинална драматизация на български език по 13 известни бродуейски песни. Концертът е заключителното събитие от честванията на 15-ата годишнина на Българския детски хор и училище „Гергана“ в Ню Йорк. Той е представен първо в Българското училище във Виена „Св. св. Кирил и Методий“, а след това и в София

Снимка Пресекретариат на Президентта

Как се преподава български на деца билингви

През 2020г. стартира програма за обучение на учителите в нашите училища в чужбина за обмяна на доказани образователни практики

Страници на
Татяна ДИКОВА
Наш специален пратеник
София – Истанбул

През последните години Министерството на образованието и науката активизира политиките за образование на българите зад граница. Една от най-добре структурираните и консолидиращи политики с българските общности в чужбина са неделните училища. Това сподели с над 50-те участници в първия балкански форум „Стратегии за изучаване на българския език в многоезична среда“ заместник-министърът на образованието и науката Деница

Сачева. Форумът – в един необикновен формат, се проведе при домакинството на Българското училище „Св. св. Кирил и Методий“ към Българската екзархия в Истанбул. Какво е необикновеното във формата – в дискусиите по темата се включиха както учители от България, които работят с билингви, така и техни колеги от Румъния, Сърбия, Северна Македония, Гърция, Турция.

Зам.-министър Сачева съобщи и новината – през следващата година ще стартира национална програма за обучение на учителите в българските училища в чужбина за обмяна на образователни иновации и за организиране на форуми за споделяне на доказани практики за работа с деца билингви. „Финансирането за обучението на младите

ни сънародници през тази учебна година ще надхвърли 15 млн. лв.“, припомни още Деница Сачева.

В работата на форума се включиха Н.Пр. Ангел Ангелов – генерален консул на България в Истанбул, народният представител Тома Томов, председателят на Синдиката на българските учители д-р ик.н. Янка Такева, представители на Асоциацията на българските училища в чужбина (АБУЧ), Христо Копаню – член на настоятелството на „Българска екзархия“, директори на дирекции в МОН.

Българските училища зад граница, подпомогани методически, организационно и финансово от МОН по ПМС №90 от 2018 г. и по Националната програма „Роден език и култура зад граница“, вече са над 400 в 50 държави. В тях преподават повече от 2000 учители. Децата, учениците и кандидат-студентите в тези училища са над 50 000, като повече от половината участват в допълнителни училищни дейности.

Освен образователни неделните ни училища отдавна са и културни центрове, притегателно място за хората по света с български корени. Сред техните „ученици“ са и хора на всякаква възраст, които искат да научат езика на своите далечни деди, на съпрузи и съпруги.

„Дойде време да поговорим за по-сериозни неща, свързани с обучението на учениците в неделните ни училища. И това са подготовката, стратегиите, възможностите, които имаме, за обучението по български език и професионалната перспектива, която даваме на децата в българските училища – сподели с участниците във форума Наталия Михалевска – директор на дирекция „Образование на българите зад граница и училищна мрежа“ в МОН. – Мотивацията и на родители, и на деца да посещават училище, е от изключително значение, особено в гимназиалния етап. Този форум е точно за това –

Д. ик. н. Янка Такева, председател на Синдиката на българските учители:

„Знаменателен е фактът, че подобен форум на учители по български език и литература се провежда на мястото, откъдето е тръгнала духовната свобода на България“, каза председателят на СБУ Янка Такева. В битието си на председател на Националния клуб „Родолубие“ тя припомни, че именно в Екзархийския дом в Истанбул, само след броени месеци ще бъдат наградени учители и ученици, които ще пишат на тема „150 години Българска екзархия“. „Запазване на роговата памет, народ, родина, националност е присъща на българския учител. Училището е това, което дава светското знание и познание. Но ролята му не би била изиграна до край, ако ги няма духовността, вярата, която крепи човека“, коментира Янка Такева.

Д. ик. н. Такева настоява за прекатегоризация на българските неделни училища, което да доведе до по-правилно разпределяне на средствата, които страната ни заделя за тях. Апелира и за промяна в политиките, които биха мотивирали и родители, и ученици, младите хора с български корени да продължават образованието си в България. „Дълбоко съм убедена, че българското образование, където и да се намира по света, е едно от най-добрите образования.“ И настоя за разработването на стандарт за подготовката на учители. Те трябва да бъдат най-малко магистри.

Реплика на едно велико наследство

„Преди 5 години по инициатива на Генералното консулство на България в Истанбул разкрихме българско неделно училище и възстановихме обучението по български език след 43-годишно прекъсване – сподели генералният ни консул Ангел Ангелов. – За тези пет години БНУ „Св. св. Кирил и Методий“ се превърна в средище на познание, на култура, на духовност. Основна роля за това имат нашите преподаватели, начело с Невин Даудова. Благодарение именно на неделното ни училище българската общност освен делници си има и своите празници.

Искам специално да отбележа ролята на Министерството на образованието и науката и да благодаря на ръководния екип за безценната подкрепа, която ни оказват всеки път. С тази подкрепа това училище и българската общност в Истанбул повярваха в себе си.“

В двора на Българската екзархия се намира бюст паметникът на един велик будител – Лазар Йовчев. През 1877 г. той поема духовното и просветното дело под името Екзарх Йосиф. Благодарение на уникалната му дейност за 35 години – до 1912 г., училищният отдел на Екзархията разкрива и ръководи извън пределите на тогавашна България 1373 български училища, сред които 13 гимназии (най-известните са Солунската и Одринската), в които преподават 2226 учители и се учат 78 584 ученици.

да споделим пътищата, усилията, трудностите, да провокираме разговор за проблемите, пред които сме изправени. Предлаганият за първи път формат на работа не е случаен. И в България, и в неделните ни училища колегията е изправена пред сходни предизвикателства за работа с деца билингви, за работа в различна културна среда.“

В специални презентации своя опит за работа с деца, чийто майчин език не е българският, споделиха учители, директори от неделни училища в балкански страни и експерти от регионални управления на образованието. Специална сесия бе посветена на съдържанието на предучилищното и училищното

образование.

Участниците във форума са категорични: българският език създава чувство за принадлежност и самочувствие. Той учи детето да общува ефективно. Ключ е към българската култура, развива творческото мислене. Всички си пожелаха балканският форум да стане традиция, да се разшири обхватът на участниците с представители на Министерството на културата и с училища от други страни. Участниците във форума препоръчват във второто му издание да се покажат заснети реално проведени уроци и да се предоставят работни материали от конкретни педагогически практики.